

L 16, 377.

LM-1-374

3707

Regulament

dla

Kompanii Ogniowey

na interes

Obywatelow Wiewiskich

w

Prusach Zachodnich.

Reglement

zur

Feuer = Societät

für das

platte Land

in

West = Preussen.

Marienwerder,

Bedruckt bey Johann Jacob Kanter, Königl. Westpreuß. Hofbuchdrucker.

2 16 317

Regiment

Infanterie

1. Infanterie-Regiment

Prinz Friedrich

Regiment

1. Infanterie-Regiment

Prinz Friedrich

1. Infanterie-Regiment

225 328 IV

Gdy krol JEGO Mość Pruski, 'Pan nasz Naymilościwszy z ukontentowaniem uważał, iż staranność IEGO oycowska, względem ubezpieczenia obywatelow wiejskich w Prusach wschodnich od wielkiego upadku przez Kompanią ogniową, y wspomżenia zobopólnego co raz lepszego, nie tylko naypomysłniejszy odebrała skutek, ale też wierni JEGO poddani w przerzeczonym Kraju sami dostatecznie uznali nayłaskawszą w tey mierze intencją Krola JEGO Mości, jakoż to fame bractwo co raz barziesy się rozkrzewiało;

Więc Krol JEGO Mość Najjaśniejszy za uczynioną JEMU w tey mierze nayniższą propozycją, łaskawie rezolwować raczył, żeby y w Prusach Zachodnich takowe bractwo ogniowe y warowanie pogorzenia, było ułożone; Ktorem celem niniejszy Regulament jest przepisany y wydany.

Powinno tedy

§. I.

Opisanie tych obywatelow wiejskich, którzy do Kompanii ogniowej przystać powinni.

Do tey społeczności bydz przyłączone wszystkie osiadłości gburow szar-

Nachdem Seine Königl. Majestät von Preussen,

Unser allergnädigster Herr, mit Zufriedenheit bemerkt haben, wie allerhöchst Dero Landesväterliche Vorsorge, das platte Land in Ostpreussen, durch eine Feuer-Societät für vielen Verfall zu sichern, und mithin mehr und mehr in Aufnahme zu bringen, nicht allein von dem glücklichsten Erfolg gewesen, sondern auch die hieby obwaltende huldreiche Absicht von Dero getreuen Unterthanen in gedachter Provinz satzsam erkannt ist, so daß sothane Societät von Zeit zu Zeit vergrößert worden;

So haben allerhöchst Dieselben auf den Ihnen gemachten allerunterthänigsten Vortrag in Gnaden zu beschliessen geruher, daß auch in West-Preussen eine gleiche Feuer-Societät und Brandschadens-Assuranz errichtet werde; zu welchem Ende gegenwärtiges Reglement vorgeschrieben und erlassen ist.

Solchemnach sollen

§. I.

Benennung derjenigen Landes-Einsassen des platten Landes, die der Feuer-Societät beizutreten verbunden sind.

Dieser Societät alle Schaarwerks-Hochzins-Bauer- und Colonisten-Höfe, alle

warkowych, czynszowych y kolonistów, wszystkie w dziedziczną arendę wydane lub emfiteutyczne wsie, folwarki, młyny, karczmy y kuźnie, tudzież wszystkie prawo dożywotałemu jeszcze podległe Krolewsczyzny, duchowne dobra, wszelkie budynki Kościelne y szkolne; a chcąc tecz jeszcze przyczynić ulgi dla bractwa tego ogniowego, Krol JEGO Mość Najjaśniejszy deklaruje, sam tecz z własnymi swymi Folwarkami Ekonomicznymi y innymi budynkami, których utrzymanie do Niego należy, a więc tecz z budynkami leśniczymi, młynikami, Karczmami, Kowalskimi, hutarskimi y innymi podobnymi do Ekonomii JEGO Krolewskich należącymi w proporcjonalney takśie do teyże społeczności oguiowej przystąpić; wyjąwszy jednak

- 1) Rafztubow
 - 2) Hutow samych przez się, gdzie szkło robią.
 - 3) Smołanych piecow oprócz pomieszek smolniczych.
 - 4) Hutow, gdzie popioły palą.
 - 5) Hutow gdzie żelaza kuja y topią.
- ile że te budynki barzicy niż inne, podległe są niebezpieczeństwu pogorzenia.

§. 2.

Possessorom Dobr szlacheckich y innym uprzywilejowanym, którzy u §. przechodzącym nie są mianowani, zostawuje się do woli, czyli chcą przystać, czyli nie.

Szlachcie, tudzież Frey-Szoltyfom y innym uprzywilejowanym, którzy do wyżey opisaných ludzi ośiadłych nie należą, daje się na wolą, także przystać do teyże społeczności, jednakże bez wszelkiego musu, owszem na dowod tego, iż wcale nie mają bydz przymuszenni, tym którzy z nich już raz przystali, zostawuje się wolność, znowu wystąpić, byleby się rokiem wprzod ztym oświadczyli: w takim jednak razie wkupne, o którym niżej się wspomnie, nie może bydz wrocone; Krol JEGO Mość Najjaśniejszy jednakże nay łaskawiey tego się spodziewa po Szlachcie, y innych przerzeczonych uprzywilejowanych possessorow, iż z fałszywego mniemania y niedoskonałego rozśadku, zaś nie wystąpią z tey społeczności, owszem iż fami

alle Erbpachts- und emphyteutische Dörfer, Vorwerke, Mühlen, Krüge und Schmieden, nicht mander alle Gratial- die geistliche Güter, alle Kirchen- und Schul- Gebäude, einverleibet werden, und erklären Seine Königliche Majestät sich, zu noch mehrerer Erleichterung der Feuer- Societäts- Verwandten, mit Dero eigenen Amts- Vorwerks und andern Gebäuden, wovon Denen selbst das Onus fabricae obliegt, und eben daher auch mit denen zu Dero Domainen gehörigen Forst- Mühlen- Krug- Schmiede- Glas- Hütten und andern dergleichen Gebäuden mit einer proportionirlichen Taxe beizutreten; jedoch werden davon ausgeschlossen:

- 1) Braach- Stuben.
- 2) Die Glas- Hütten an und vor sich.
- 3) Die Theer- Ofen, excl. der Wohn- Gebäude.
- 4) Asch- Brennerereyen.
- 5) Eisen- Hütten und Schmelzen.

Da diese vor andern der Feuers- Gefahr ausgesetzt sind.

§. 2.

Denen Besitzern adelicher Güter und andern Privilegiatis, die nicht im vorigen §. genannt sind, wird die freye Wahl gelassen, ob sie beizutreten wollen.

Denen von Adel, imgleichen denen Frey-Schulzen und andern Privilegiatis, die nicht unter den obbenannten Qualitäten begriffen sind, wird es freigestellt, ebenfalls dieser Societät beizutreten, ohne jedoch deshalb einem Zwang unterworfen zu seyn, wie denn auch zum Beweise, daß hierunter keinerley Zwang statt finden soll, denen von ihnen, so einmal beizutreten sind, wieder heraus zu treten frey gelassen wird, wenn sie ein Jahr vorher solches anzeigen; jedoch kann in diesem Fall der unten vorkommende Reception-Beitrag nicht zurück gezahlt werden; Es haben aber Seine Königliche Majestät das allerhöchste Vertrauen zu dem Adel und gedachten übrigen Privilegiatis, daß sie aus Vorurtheil, oder auf Einbildung beruhenden leichten Gründen sich zu dem Austritt nicht entschließen, vielmehr

o to starać się będą, żeby zadosyc czynili oneyże przez gęste przyśtanie dla własnego swego bezpieczeństwa, y największego pożytku, ażeby takim sposobem sobie zjednali naywyższe upodobanie Krola JEGO Mości.

Co się zaś tycze obywatelow w §. I. określonych, ci żadną miarą ekskludować się nie mogą z tey społeczności, owszem Koniecznie powinni do niey przystać, ile że Krol JEGO Mość tym więcej maracyi tego żądać po nich, im bardziey intrata ikarbu pańskiego dependuje od utrzymywania takich ośiadłości, a przytym dobra, emfyteutyczne y prawu dożywnotniemu podległe Krolewsczyny immediate należą do samego Krola JEGO Mości, gdyż owe po wyisćiu lat, te zaś po śmierci possessorow do Krola JEGO Mości się wrocą, a więc koniecznie o to starać się trzeba, żeby przez przypadki jakowe nieszczęśliwe nie spustoszały.

§. 3.

Partikularne bractwa ogniowe, już aktualnie zostające, approbują się, nowych zaś ustanowić zakazują się.

Jednakogoż Krol JECO Mość Najjaśnieyszy na to zezwala, żeby partikularne bractwa ogniowe, ktore tu y owdzie osobliwie w Niżynach już aktualnie zostawają, a w których także się składają gotowemi pieniędzmi na wspomóżenie pogorzałych, daley się mogły utrzymać w swojey władze, z tym jednak dokładem, iż kaźdey wsi, y kaźdemu partikularnemu possessorowi ma bydz wolno, albo wcale wystąpić z owego bractwa, y przystać do społeczności ogniowey, pod Krolewską władzą ustanowioney, albo tecz budynki swoje y w tey y w owey społeczności dać assekurować.

Od Publikacyi zaś ninieyszego Regulamentu, daley nie ma bydz wolno, ustanowić takie partykularne bractwa ogniowe, ile że podług samey natury y jak sama experiencya naucza, im większa społeczność tym mnieysze składki bywają, a snadniey Komu corok wypłacać ma linkie składki, aniżeli w przypadku jednym nieszczęśliwym w wałym bractwie, znaczną kwotę razem wyliczyć.

mehr die bey dieser Einrichtung hegende Landeshöckerliche Absicht erkennen, und solche zu ihrer eigenen Sicherheit und zu ihrem größten Vorthail durch häufigen Beytritt zu erfüllen, und sich solchergestalt Dero allerhöchsten Wohlgefallen zu erwerben, bemüht seyn werden.

Dahingegen können die im §. 1. genannte Qualitäten sich des Beytritts nicht entziehen, vielmehr sind sie schlechterdings dazu verbunden, welches zu fordern, Seine Königliche Majestät um so eher berechtiget sind, als diese Gattungen der Grundstücke einen noch näheren Einfluß auf die herrschaftliche Gefälle haben, und besonders die emphyteutische und Gratial-Güter unmittelbare Domainen-Stücke sind, wovon erstere nach Ablauf der Contracte, und letztere nach dem Ableben der Besigern, Allerhöchstendenselben anheim fallen, mithin noch genauer dafür gesorget werden muß, daß sie nicht durch Unglücksfälle verwüsten.

§. 3.

Die schon bestehende Privat-Feuer-Societäten werden bestätigt, neue einzurichten aber wird untersagt.

Diesem ohnerachtet wollen Seine Königliche Majestät gestatten, daß die hin und wieder, und besonders in den Niederungen schon errichtete Feuer-Societäten, die auch baare Geld-Beyträge für den Berunglückten aufbringen, in ihrer Kraft erhalten werden sollen, doch soll auch keiner dabey interessirten Dorfschaft oder einzelem Besigern verwehret werden, jene ganz zu verlassen, und dieser, unter Königlicher Autorität errichteten Feuer-Societät beyzutreten, oder auch seine Gebäude, neben jener zugleich bey dieser zu assecuriren.

Von Emanirung dieses Reglements an, aber soll keine solche Special-Feuer-Societät weiter zu etabliren erlaubt seyn, weil es der Natur der Sache gemäß, und durch Erfahrung bestätigt ist, daß die Beyträge, je kleiner sind, je größer die Societät ist, und daß es für die Associrten leichter ist, jährlich kleine Beyträge aufzubringen, als bey einem Unglücksfall, in einer kleinen Societät ein ansehnliches Quantum auf einmal herzugeben.

§. 4.

Trzeba jednak, żeby bractwa wspomagające, bez składowe
pieniężnych co raz lepiej były ułożone.

Dla tego jednak ten porządek niema
bydź zniesiony, podług którego pewne
gromady w mniejszych okolicach wz-
ajemnie sobie powinny asistować ze zwo-
żeniem drzewa, ziemi, gliny, słomą y
małemi roboćicznymi, gdy kto pogorzał,
albo nowy budynek wystawić zamysła,
owszem trzeba żeby Kamera wojskowa
y Ekonomiczna o to się starała, żeby taki
porządek co raz lepiej był ułożony y
pomnożony; więc Restrikeya w prze-
chodzącym §sie wyrażona szczególnie się
tyczy ikladow pieniędzy.

§. 5.

Budynki od ognia nieubespieczone do tey społeczności
wcale nie powinny bydź przyjęte.

Lubo tedy ta pospolita Kompania
ogniowa dla obywatelów wiejskich ile
możności, ma bydź rozszerzona; jedna-
kogo, zważając, iż w Kraju jeszcze nie
wszystkie budynki należyć się wyreparo-
wane y od ognia ubespieczone, w tey
mierze wszelkiedy zażywać trzeba ostro-
żności, ażeby Kompania nie była
ukrzywdzona; nie powinien tedy bydź
przyjęty do tey społeczności ogniowej
żaden budynek nadruinowany a od ognia
nieubespieczony; takowe zaś budynki,
które tylko reparacyi potrzebują, mogą
wprawdzie bydź przyjęte do Katastru,
jednakże w tym samym roku jeszcze po-
winne bydź wyreparowane.

Ze zaś temu zadość się stanie, za
to w Ekonomjach Krolewskich Dzier-
zawcy, a w szlacheckich dobrach, Kon-
syliarze Ziemscy y ci dway szlachta pos-
sessionaści, z ktorými pospołu Rewizja
Katastru nastąpić powinna, będą musieli
odpowiadać.

§. 6.

Jak sobie postąpić trzeba w ułożeniu y prześlanu
Katastrów.

Z tego przepisu już się pokazuje, iż
w Ekonomjach Krolewskich, Dzierzawcy,
w szlacheckich zaś dobrach, sami Posses-
soryowie podług udzieloney im formy su-

§. 4.

Doch sollen die Bauhilfs Societäten ohne baare Bey-
träge immer mehr und mehr eingerichtet werden.

Hierdurch aber soll keinesweges dieje-
nige immer zu erweiternde Einrichtung ge-
hoben werden, da gewisse Societäten in klei-
nen Bezirken gemacht worden, worinn die
Besitzer einander sowohl bey Brandschäden,
als bey Neubauten mit Holz- Erd- und
Lehm-Fuhren, Stroh-Lieferungen und klei-
nen Handdiensten helfen, vielmehr wird die
Krieges- und Domainen-Cammer dafür
sorgen, daß solche so viel als möglich einge-
richtet, und vervielfältiget werden, mithin
gehört die Einschränkung im vorhergehenden
§pho bloß auf die baaren Geld-Beyträge.

§. 5.

Feuer unsichere Gebäude sollen gar nicht bey der Societät
asscuriret werden.

Wenn nun gleich diese allgemeine
Feuer-Societät für das platte Land sich so
weit als möglich erstrecken soll, so muß den-
noch, da in der Provinz noch nicht alle
Gebäude ganz wiederhergestellt und Feuer
sicher sind, hiebey alle Vorsicht gebrauchet,
und um die Societät nicht zu gefährden, kein
ganz baufälliges und Feuer unsicheres Ge-
bäude asscuriret werden, wohingegen die
Reparatur bedürftigen Gebäude zwar mit
zum Catastro angenommen, aber noch in
eben dem Jahre retabliret werden müssen.

Daß nun diesem nachgelebet werde,
daß für müssen in den Domainen die Defono-
mie-Beamten, und in den adelichen Gütern
die Landrätthe, und die von jedem zur Re-
vision der Catastren zuzuziehende zwen ade-
lichen Einsaßen, die die mehreste Kennt-
nisse des Kreises haben, haften.

§. 6.

Wie bey Fertigung und Einsendung der Catastrorum zu
verfahren.

Aus dieser Vorschrift erhellet schon,
daß von den Aemtern die Defonomie-Beam-
ten, von den adelichen Gütern aber, die
Besitzer, die Catastra nach dem schon gege-
benen

miennie y rzetelnie Katastra formować, y Landratowi je oddać powinni, który je potym ze dwiema possessionatami ze szlachty tegoż samego powiatu zrewiduje. Ażeby ile możności, w przypadku pogorzenia, bez formalney taxy summa która się takiemu pogorzelcowi w nadgrode szkody poniesionej należy, mogła bydz snadniey determinowana, bądź to za całą ośiadłość, bądź tecz tylko za pewny budynek, który pogorzał: więc trzeba

- a) żeby przy zapisaniu każdy budynek osobliwie był wyrażony y oszacowany.
- b) żeby imiona possessorow lub mieszkancow, a względem ludzi gburskiej Kondicyi, oraz wiele roli przy każdej ośiadłości zostaje, były wyrażone
- c) żeby budynki podług swojej długości y szerokości, albo tecz infzym sposobem tak były opifane, aby jeden budynek od drugiego mógł bydz rozeznan, zwiaſzcza, gdy przy ośiadłości jakowey więcej niż jedno domostwo y jedna stodoła, ſłaynia lub inny podobny budynek, zostaje; którym końcem tecz wszystkie budynki wſi jakowey numerami na deszce albo blasze napifanemi, a na budynkach przybitymi, powinne bydz oznaczone, y pod temi ſamemi numerami w Katastrze zapisane; ja-koż tecz
- d) summa wartości, w rownych liczbach o 5 y 10 talarach powinna bydz wyrażona, żeby snadniey wyrachować można wiele od niey płaćć trzeba, wszystko w ten ſposob, jak formuła wyżej wspomniona okreſli.

To ſkoro ſię ſtało, tak Konſyliarz Ziemiſki czyli Landrat, jak Dziercawza Ekonomiczny te Katastra, z ktorych ſam ſobie kopią otrzymuje, in duplo odfyla do Kamery Woyskowej y Ekonomiczney, która z nich zaś da uformować generalne Katastrum całego Kraju; ażeby ſię to za wezaſu ſtać mogło, więc trzeba żeby Katastra corok wczaiſie od 15go aż do 30go dnia Mieſiaca Wrzeſnia pod winą

benen Schemate ſelbſt, nach Pflicht und Gewiſſen fertigen, und leſtere ſolche dem Land-Rath übergeben müſſen, der ſie mit denen zuzuziehenden zwey adelichen Gutsh-besitzern des Kreiſes revidiret, und damit ſo viel als möglich, bey entſtehenden Brandſchäden ohne weitläufige Taxationen determiniret werden könne, wie viel einem jeden zum Indemnifications-Quanto gebühre, es ſey ein ganzer Hof, oder nur ein oder anderes Gebäude abgebrant: ſo muß

- a) Bey der Einſchreibung ein jedes Gebäude ſtückweiſe benannt und angeſchlagen.
- b) Die Namen der Beſitzer oder Bewohner, beſonders aber bey deren bäuerlicher Condition, wie viel Land jeden bey dem Hofe habe, beygefüget, und
- c) die Gebäude nach ihrer Länge und Breite, oder ſonſt dergeltalt genau beſchrieben werden, daß ein Gebäude von dem andern, beſonders wenn auf den Höfen mehr als ein Hauß, Scheune, Stall und dergleichen vorhanden, ſüglich unterſchieden werden könne; zu welchem Ende auch ſämmtliche Gebäude eines Dorfs mit laufenden Nummern, die auf Bretter oder Blech an die Gebäude geſchlagen werden, bezeichnet, und mit eben ſolchen in die Katastra eingetragen werden ſollen; wie denn auch
- d) die Taxations-Quanta zu geraden Summen von 5 und 10 Thaler, damit der Beitrag darnach leichter berechnet werden könne, zu beſtimmen ſind, alles in der Art, wie das vorhin beſagte Schema beſaget.

So bald ſolches geſchehen, ſendet ſowohl der Landrath als Beamter die Katastra, wodon ein Exemplar bey dem Landrath oder im Amte bleibt, in zwey gleichſtimmigen Exemplarien an die Krieger- und Domainen-Cammer, um hiernach das Haupt-Katastrum der ganzen Provinz zu fertigen, und damit dieſes in Zeiten geſchehen könne, müſſen die Katastra jährlich zwiſchen den 15ten und 30ten Sept. bey zwey Thaler Strafe

dwoch talerow, były przesłane, albo przynajmniej donosić trzeba, iż od przeszłego roku żadna się nie stała odmiana. Skoro zaś jeden Exemplarz takiego specjalnego katastru z podpisem Direktora y officialistów Kassy ogniowej, Landratowi lub Amtowi będzie odesłany, tedy trzeba, żeby Landrat nayprzod Kopią Katastru, którą u siebie otrzymał podług tego Exemplarza rektifikował, a potem żeby Każdemu Possessorowi majątności szlacheckiej, Amtman zaś, każdemu który do tej kompanii ogniowej z Amtu jego należy, Extrakt z niego dawał z podpisem swoim; jednakże tylko Leśniczym, młynarzom, Karczmarzom lub właścicielom osobliwych ośiadłości, osobnego takiego Extraktu dać trzeba; względem zaś wsiow y poddanych Krolewskich dosyć na tym, żeby szoltyfowi dał generalny Extrakt. Takowa Extradicja darmo stać się powinna, nie biorąc za nią naymniejszey zapłaty ani za przepisanie, od obywatelow.

Względem zaś Krolewskich budynkow także do Katastru wpisanych, trzeba żeby sam Direktor takowy Extrakt ze swoim y officialistów Kassy ogniowej podpisem, Kamerze Woyskowej y Ekonomiczney przesłał.

§. 7.

Jakim sposobem, taxy budynkow powinne bydz ułożone.

Co się tycze taxy, podług ktorey budynki mają bydz wpisane do katastru, to się Dzierzawcom Krolewsczyzn y Leśniczym, już taka dała instrukcja, żeby budynki Ekonomiczne y Leśnicze nie za wyfoko, ale srzednie były szacowane: a lubo Szlachcie się zostawuje wolność żeby ze zważaniem na to, jakie są budynki, wiele kto sam ma Materiałow do budowania, albo podług tego, jak tam co mniej lub więcej kosztuje, budynki swoje sama otaxować mogli, jednakogo to się bierze za fundament, iż Taxy nigdy nie powinne bydz zbyt wysokie, dla czego tefz Landratowi y dwiema szlacheckim possessionatom, z ktoremi się w tej mierze naradzić powinien, wolno będzie, umnieyszyć taxy, podług

Strafe eingeschickt, oder es muß angezeigt werden, daß keine Veränderung gegen das vorige Jahr vorgekommen. Und wenn demnächst ein Exemplar dieses Special-Catastri mit der Unterschrift des Direktors und der Cassen-Bedienten, dem Landrath oder Amte zurück gesandt ist, so muß der Landrath solches, nachdem er sein Acten-Exemplar damit stimmig gemacht, dem adelichen Guths-Besitzer, der Beamte aber jedem der Societäts-Berwandten einen Extract davon, unter seiner Unterschrift zustellen, jedoch darf dieses nur wegen der Förster, Müller und Krüger, oder anderer Eigenthümer ganzer Güther, besonders geschehen, ratione der Königlichen Dörfer und Unterthanen aber, kann generaliter der Extract dem Dorf Schulzen gegeben werden. Diese Extradi-tion geschieht ohnentgeltlich, und ohne die geringste Schreib-Gebühren von den Einsaßen abzufordern.

So viel die incatastrirte Königliche Gebäude betrifft, so muß der Direktor davon den Extract selbst der Krieges- und Domainen-Cammer, mit seiner und der Cassen-Bedienten Unterschrift überschicken.

§. 7.

Wie die Taxen der Gebäude einzurichten.

Was die, zu den Catastris anzunehmende Taxen betrifft, so sind in Absicht der Domainen- und Forst-Gebäude, die Beamten schon besonders und dergestalt instruiert, daß immer nur ein billiger Mittel-Satz angenommen werden kann, dahingegen wird dem Adel zwar überlassen, nach Beschaffenheit der Gebäude, dem eigenen Vorrath von Materialien, oder den mehr oder minder theuren Preisen derselben, ihre Gebäude zu taxiren; dennoch aber wird zum Grundsatz angenommen, daß die Taxen nie zu hoch ausfallen müssen, und soll daher dem Landrath und den zwey dazu gezogenen adelichen Besitzern erlaubt seyn, die Taxe nach rechtlichen Gutfinden, jedoch mit Vorwissen des Eigenthümers zu mäßigen, und muß dieser, wenn er dies nicht geschehen lassen will, sich gefallen

ślusznego pomiarkowania, jednakże z wiedzą właściciela, ten zaś gdyby na tym przestać niechciał, powinien będzie, dać otaxować budynki swoje, własnym kosztem, przez ludzi znających się na tym, a na to gdyby zezwolić niechciał, wcale do społeczności ogniowej nie ma bydz przyjęty.

Osobliwie zaś tu się jeszcze waruje, iżby żaden dwor szlachecki sam przez się, wyżej nie był przyjęty, aniżeli 5000 talarów, ale niżey zawsze.

§. 8.

Jakim sposobem składy do Kassy Kompanii ogniowej mają bydz wybierane.

Skoro generalne Katastrum skończone a składy do nagrodzenia szkód w przeszłym roku wynikłych, proporcjonalnie według ubezpieczoney kwoty, na wszystkich kontribuentów, rozłożone, Landraćci zaś y Dziercawcy Krolewsczyzn o tym uwiadomieni będą; tedy powinność ich będzie, takowe składy a zwłaszcza Landrat przez poborcę powiatowego, czym prędzey wybierać, tak żeby w czasie czterech niedziel mogły bydz zesłane do generalney Kassy ogniowej, przy Kamerze Woyskowej y Ekonomiczney w Kwidzynie zostające; a dla tym większey bezpiecności Kompanii ogniowej pozwala się, żeby takowe składy od słabych gospodarzów, jeszcze pierwey niż Krolewskie podatki mogły bydz odebrane, a żeby od tych, ktorzy się z zapłatą opóźniają, przez prawną exekucyą mogły bydz wynagane; za czym ci, ktorzy takowe składy zbierają, żadney nie będą mieli exkuzy, a snadni-y będą mogli bydz pociągnięni do prętszego y punktualnieyszego zesłania takowych pieniędzy; jakoż też składy na same Krolewskie budynki przypadające, szczegulnie, a skoro tylko będą determinowane, zaraz z Kassy Krolewskiej, za budynki zaś kościelne z intraty kościelney, a gdy intraty dostateczney niema, przez tych, ktorzy kościół utrzymywać powinni, za budynki zaś szkolne, przez gromadę złożone y zapłacone bydz powinne.

gefallen lassen, daß die Gebäude auf seine Kosten von Kunstern taxiret werden, andernfalls er gar nicht zur Societät angenommen werden soll.

Besonders wird hiebei noch festgesetzt, daß kein adelicher Hof an und vor sich höher als 5000 Rthlr. wohl aber niedriger angenommen werde.

§. 8.

Wie die Beyträge zu der Feuer-Societäts-Casse zu erheben sind.

So bald das General-Catastrum geschlossen, und nach dem asscurirten Haupt-Quanto, der Beytrag zu Ersehung der in dem vorigen Jahr vorgefallenen Schäden, verhältnißmäßig auf die einzelne Beytragende repartiret, und denen Landräthen und Beamten bekannt gemacht ist, so müssen die Beamten den Beytrag dergestalt prompt einfordern, und die Landräthe durch die Creis-Steuer-Einnehmer einfordern lassen, daß er binnen 4 Wochen an die bey der Marienwerderschen Krieger- und Domainen-Cammer etablierte Haupt-Casse eingehe, wobei zu mehrerer Sicherheit der Societät gestattet wird, daß solcher Beytrag bey Dürftigen, selbst vor den Königlichen Gefällen erhoben, bey säumigen Zahlern aber die vorgeschriebenen Zwangs-Mittel gebraucht werden dürfen, damit die Einnehmer keinerley Entschuldigung behalten, und vor die prompte und richtige Erhebung desto eher verhaftet werden können; wie denn, so viel der Beytrag für die unmittelbare Königliche Gebäude betrifft, solcher lediglich, und gleich nach geschehener Bestimmung aus Königlichen Cassen, von den Kirchen-Gebäuden hingegen, aus den Kirchen-Revenuen, in Ermangelung eines Aerarii aber von denjenigen so die Kirche zu unterhalten schuldig, und von den Schul-Gebäuden, von der Societät aufgebracht und hergegeben werden soll.

Składki od budynków kościelnych y szkolnych przez Dzierzawców Krolewsczyzn mają być wybierane y do kasy generalney zesłane; ile razy zaś Dzierzawcy Krolewsczyzn czyli Amtmani, albo poborcy powiatowi Kwotę jaką odeślą, bądź gotowemi pieniędzmi, bądź też porachowaniem się z Kasą z zobowiązanych pretenzyi, y z jakiegokolwiek funduszu, tedy o tym Direktorowi znać dać powinni, żeby się podług tego mógł miarkować przy Rewizyi Kasy ogniowej.

§. 9.

Dla ułożenia funduszu ustawicznego w Kasie uchwała się skład pewny pro Receptione.

Chcąc zaś formować fundusz, z którego by w przypadkach nieszczęśliwych, pogorzały zaraz mógł być wspomógł; więc zaraz w pierwszym roku, malenka wcale uchwalona będzie prenumerata po trzy Fennigi od każdego talera ubezpieczonej summy, która teraz zaraz powinna być zapłacona przez tych, którzy budynki swoje ubezpieczają; a tyleż samo też y ci powinni będą płacić, pro Receptione, którzy potem successive wstąpią do tej kompanii ogniowej. Tenże skład formować będzie fundusz ustawiczny w Kasie ogniowej.

§. 10.

z Kasy kompanii ogniowej nie mają być spłacone inne expensy, tylko te które właśnie do niej należą.

Na potym jednak nigdy a pod żadnym pretextem więcej nie ma być zebrane, aniżeli tylko tyle, co prawdziwa szkoda wynosi, która podług uczynionej Indagacyi y zapisania w katastrze przez pogorzenie się stała, tudzież co niżej się postanowi względem pensyi, y akcydenfów dla Direktora, Kasiera, y innych osób potrzebnych do zachowania bezpieczeństwa y porządku przy kasie; a chcąc też osobliwie przeświadczyć szlachtę, iż temu wszystkiemu zadostę się stanie, więc każdemu Landratowi, z którego powiatu szlachta do tej kompanii ogniowej przystąpią, akuratywny opis, całej generalney summy ubezpieczonej,

Die Gelder von den Kirchen- und Schul-Gebäuden sollen durch die Beamten eingefordert, und an die Haupt-Casse eingesandt werden, bey jeder Einsendung aber haben die Beamten oder Creiß-Steuer-Einnehmer, sie geschehe baar oder durch Abrechnung, und von welchen Fundis es wolle, davon dem Direktor Anzeige zu thun, wovon derselbe denn bey den Cassen-Revisionen Gebrauch machen wird.

§. 9.

Zu Bestimmung eines Fonds der Cassen, wird ein Receptionen-Beytrag festgesetzt.

Zu Etablierung eines Fonds, um bey vorfallenden Unglücks-Fällen die Ausgaben sogleich zum Soulagement der Verunglückten bestreiten zu können, wird im ersten Jahr und zum voraus ein ganz geringer Beytrag von drey Preussischen Pfennigen pro Thaler des assicurirten Quanti ausgeschrieben werden, und wie selbiger von den jetzt gleich assicurirt werdenden zu bezahlen ist; so haben auch diejenigen, welche künftighin nach und nach beystreten, pro Receptione eben so viel beyzutragen. Dieser Beytrag macht den eisernen Bestand der Cassen aus; dagegen soll

§. 10.

Aus der Feuer-Societäts-Casse sollen keine andere, als die ihr ganz eigentlich zukommende Ausgaben bestritten werden.

Künftighin niemalen und unter keinerley Vorwand ein mehreres, als der wirkliche Verlust nach den eingekommenen Feuer-Schadens-Untersuchungen catastremäßig beträgt, ungleichen was in Ansehung der Gehälter und Douceurs für den Director, Rendanten und für die sonst zur Sicherheit und Ordnung der Cassen zu beschäftigende Personen, unten festgesetzt werden wird, aufgebracht werden; und um besonders den Adel zu überzeugen, daß diesem aufs genaueste nachgekommen werde, soll jedem Landrath, aus dessen Creise der Adel sich associiret hat, ein genaues Detail des Assicurations-Quanti, der vorjährigen, mithin zu ersetzenden Brandschäden, der Gehalte und

szkod przeszłorocznych, które więc mają być nadgrozone, pensjow y innych potrzebnych expensow, a według tego wszystkiego kwoty, która powinna być zebrana, ma być komunikowany, z którego się każdy dostatecznie będzie mógł informować y przeświadczać o prawności uczynionego Dispartamentu.

§. II.

Dalsza determinacya, w których raziech pogorzał, powinien wziąć bonifikacyą z Kasy ogniowej.

A ponieważ też doświadczenie naucza iż różne dysputy ztąd wyniknęły, kiedy budynek w katastrofie zapisany niewcale pogorzał, ale części ratowany został, a potem to co zostało, od ubezpieczonej bonifikacyi miało być potrącone; gdzieby się trafić mogło, iż gdyby budynek nie wyfok był obwarowany, reszta ratowana podług taxy jeszcze więcej by mogła być warta, aniżeli summa w kompanii ogniowej obwarowana, a więc podług teyże proporcyi właściciel szkodujący całaby żadney nie odebrał bonifikacyi;

Więc zapobiegając takim sporom ninieyszym postanawia się, iż za każdy budynek, z którego dach całe albo z większej części pogorzał, cała summa, z którą zapisany, ma być bonifikowana, nie potrącając z niej wartość pozostałej reszty.

Gdyby zaś wielkie y długie domostwa, w których więcej y niż jedna familia mieszka, lub inne budynki pod jednym tylko dachem wystawione, po części tylko miały pogorzec, tedy trzeba żeby szkoda przez Landrata lub Dzierżawcę Ekonomicznego według pomiarkowania kwoty obwarowanej była otaxowana, ażeby przy takowej indagacyi w Protokole wyraźnie była zapisane, wiele pomieszczeń w tym budynku części spalonym było, albo wiele botow w długości trzymał, a wiele więc botow pogorzało albo zniszczało.

und anderer nothwendig gewesener Ausgaben, und des solchemnach bezzutragenden Quanti zugefertigt werden, woraus ein jeder die erforderliche Ueberzeugung von der Richtigkeit der Anlage nehmen kann.

§. II.

Nähere Bestimmung in welchem Fall die Brandschäden aus der Societäts-Casse vergütet werden sollen.

Weil auch die Erfahrung lehret, daß allerhand Streitigkeiten daraus entstehen, wenn ein eingeschriebenes Gebäude nicht gänzlich abbrennet, sondern zum Theil stehen bleibt, und sodann dasjenige, was gerettet worden, von der Vergütungs-Summe abgezogen werden soll, da sich denn öfters zutragen könnte, daß wenn ein Gebäude mit einem niedrigen Satz eingeschrieben worden, der gerettete Ueberrest nach der Taxe noch mehr werth wäre, als die bey der Feuer-Societät angegebene Summe, folglich nach diesem Principio der Eigenthümer nichts bekommen könnte.

So wird um allen Irrungen dieser Art vorzubeugen, festgesetzt, daß ein jedes Gebäude, wovon das Dach ganz oder größtentheils niedergebrannt, nach der Summe, wie es eingeschrieben, völlig vergütet werden soll, ohne davon den geretteten Ueberrest abzurednen.

Wenn aber auch der Fall vorkommen könnte, daß große und lange Familien-Häuser oder andere Gebäude, die unter einem Dach erbauet sind, nur zum Theil wegbrennen; so muß in dem Fall von dem Kreis-Landrath oder Beamten der Schade nach Proportion des Einsatz-Quanti taxiret und in dem Untersuchungs-Protokoll deutlich angemerkt werden, aus wie viel Wohnungen das beschädigte Gebäude bestanden, oder wie viel Fuß dasselbe überhaupt lang gewesen, und wie viel hingegen davon wirklich abgebrannt oder ruiniret sey.

§. 12.

Kontinuacya przechodzącego §1a.

Równie się też rzecz ma z temi budynkami, z których dach, dla tamowania pożaru sąsiedzkiego, y dla uniknienia większego nieszczęścia musiał bydz zdięty albo zrzucony.

§. 13.

Skoro się, w przypadku pogorzenia złość samego possessora pokazuje, żadna bonifikacya nastąpić nie może.

A ponieważ się tego spodziewać nie można, żeby kto budynki swoje ze swawoli albo złości miał zapalić, więc każdy pogorzały, nie zważając na to jakim przypadkiem ogień się wszczął, kwotę swoją obwarowaną ma dostać, chyba, żeby się oczywista złość miała pokazać, ktoraby, przez Społecznikow kompanii ogniowej albo per juramenti delationem, albo inszym sposobem mogła bydz probowana.

§. 14.

Dla unikania szkod na to pilniey patrzeć trzeba, żeby ludzie ogniem ostrożnie się obchodzili.

Ażeby zaś prości ludzie ztąd nie wzięli okazji do nieostrożnego obchodzenia się ogniem, więc trzeba żeby każdy Landrat y Dzierzawca krolewsczyzn tym więcej na to zażył czułości, aby się we wszystkim zadosyć stało wyszłym Edyktom względem ostrożnego obchodzenia się ogniem y gaszenia, kiedy gdzie gore, a żeby tych inszym na przykład pociągali da kary, ktorzy w tey mierze nieposłusznymi się pokazują, y albo nieostrożnie albo cale zuchwale ogniem się obchodzą. Jakoż też.

§. 15.

Więc co raz więcej murowanych komipow ma bydz wystawionych.

O to starać się trzeba, aby powoli, jak dotąd tak y na potym obywatele do tego byli zachęcani żeby murowane kominy wystawili, ile zważano, że niektorzy z gburskich mieszkancow w chałupach swoich albo wcale kominow nie

§. 12.

Fortsetzung des vorigen §pht.

Gleiche Bewandniß hat es mit den Gebäuden, wovon das Dach um dem benachbarten vordringenden Feuer Einhalt zu thun, und um ein größeres Uebel zu verhüten, ganz oder größtentheils abgebrochen, oder niedergerissen werden müssen.

§. 13.

Wenn bey dem Brande, Dolus des Besitzers erwiesen wird, findet keine Vergütung statt.

Da nicht zu vermuthen, daß jemand seine Gebäude aus Uebermuth oder Bosheit in Brandt setzen werde; so soll, im Fall sich nicht ein ganz offener, und von dem Societäts-Verwandten per delationem juramenti, oder sonst in Continenti zu erweisender Dolus hervor thäte, ein jeder Verunglückter das Assurations-Quantum, ohne Rücksicht, durch welchen Zufall der Feuer-Schaden auch nur verursacht worden, erhalten.

§. 14.

Zu Verhütung der Schäden soll genauer darauf gesehen werden, daß mit dem Feuer vorsichtig umgegangen werde.

Damit inzwischen hieraus bey dem gemeinen Mann kein Anlaß zu einer allgemeinen Unachtsamkeit mit dem Feuer gegeben werde; so hat ein jeder Beamter und Landrath desto wachsammer zu seyn, daß der, zu Abwendung aller Feuerschäden ergangenen Verordnungen und gemachten Veranstellungen ein gehöriges Genüge geschehe, und die contravenirende, und zum Theil unvorsichtig, zum Theil gar ruchlos mit Feuer umgehende Einsaßen exemplarisch bestraft werden. Wie denn

§. 15.

Daher sollen immer mehr und mehr massive Schornsteine aufgeführt werden.

Dahin zu arbeiten, daß, weil viele der bauerlichen Einsaßen in ihren Häusern sich mit Rauch-Luchten behelfen, und theils keine, theils nicht massive, sondern nur in Holz geklebte Schornsteine haben, wodurch öftere Feuersbrünste, nicht allein zum Schaden

mają, tylko dziury, gdzie dym wypuszczają, albo przynajmniej niemurowanych lecz tylko lepionych kominów z kądem nie raz ogień się wżeczyna, nie tylko z własną szkodą takich ludzi, ale też z stratą sąsiadów ich.

§. 16.

Przez ułożenie kompanii ogniowej nikt nie ma tracić bonifikacyi y pomocy która mu się dotąd prawnie należała.

Przez to że pogorzelce wezmą bonifikacyą z kasy ogniowej, żadną miarą tracić nie będą nadgrody, która dotąd była w używaniu y którą albo z kasy krolewskiej albo wolnym drzewem do budowania brali, owszem Krol JEGO MOŚĆ im też samą nagrodę, na którą dotąd mieli prawo, niniejszym, w tym mierze jak dotąd bywała w używaniu, de novo naylaskawiey potziera y ubespiera, warając sobie jednak y to wyraźnie, iż ci którzy dotąd powinni byli do budowania Krolewskich Folwarków y innych budynków szarwarkować lub ręczną posługę uczynić, powinni będą y na potym toż samo uczynić, nie wymawiając się z tego tym, iż teraz składy swoje pieniężne płacą do kasy ogniowej, na nowe wystawienie takich pogorzałych budynków.

Ze zaś szlachta przestali płacić do Funduszu na Remissie wyznaczonego, więc też nie mogą więcej żądać defalki z kontribucyi względem dobr swoich szlacheckich, choćby y przez pogorzenie szkody mieli.

§. 17.

Porządki do gaszenia ognia potrzebne mają być sporządzone podług przepisu Ediktu Krolewskiego.

Potym trzeba, żeby wszędzie porządki ogniowe były sporządzone y w należytych stanie utrzymane, jako to ordynacya ogniowa dla obywatelów wiejskich w Prusach wschodnich y w Litwie d. d. 3. Jul. 1770. która y w Prusach Zachodnich także powinna mieć vim legis, opiewa. Na co nie tylko Konfiliarze Ziemi, y Dzierżawcy Krolewscy, ale y Dyrektor kompanii ogniowej bacz-

den solcher Leute, sondern auch ihrer Nachbarn entstehen, nach und nach wie schon zeither geschehen, also noch weiter die Einsaßen ermuntert werden, massive Schornsteine aufzuführen.

§. 16.

Durch die Einrichtung der Feuer-Societät soll niemanden, die ihm sonst gebührende Vergütung oder Beyhülfe gehoben oder geschmälert werden.

Geschiehet der Beitrag für die abgebrannte Einsaßen ohne den geringsten Nachtheil der bisher üblich gewesenen, und aus Königlich Cassen ihnen ausgemachten gebührenden Brand-Remissionen, oder des sonst den Verunglückten zukommenden Freyholzes, welches Seine Königliche Majestät hierdurch ihnen, in so ferne sie dazu berechtigt gewesen, aufs neue allerhuldreichst, nach den bisherigen festgesetzten Principiis versichern und bestätigen, jedoch sich auch ausdrücklich bedingen, daß wenn ein oder anderer Einsaße schuldig gewesen, zu den Könighchen Vorwerks- und anderen Bauten gewisse Hand- und Spann-Dienste zu verrichten, solche nach wie vor, bey Metablirung der etwa durch Brandt verunglückten Gebäude prästiret, und aus dem jetzigen Feuer-Societäts-Geld-Beitrage dazu keine Gelegenheit genommen werde, sich sothaner Dienste zu entziehen.

Da übrigens der Adel aufgehört hat, zum Remissions-Fond beizutragen, so findet in Ansehung der adelichen Güter keine Remission von der Contribution weiter statt, mithin fällt selbige auch bey Brandschäden weg.

§. 17.

Feuer-Wisch-Instrumente sollen nach der Vorschrift angeschafft werden.

Hiernächst müssen aller Orten die Feuer-Instrumente nach der emanirten Feuer-Ordnung für das platte Land in Ostpreussen und Litthauen vom 3. July 1770. welche in Westpreussen auch vim legis haben soll, angeschafft, und in gehörigen Stand gehalten werden, worauf nicht allein die Landräthe und Beamte, sondern auch der Director der Feuer-Societät zu sehen, und wo sie Mangel oder Vernachlässigung finden, solches

ność dawać y gdy widzą, że gdzie co brakuje albo się zaniedbywa, Kamerze Woyłkowskiej y Ekonomicznej o tym donosić powinni będą.

§. 18.

Za budynki casu belli pogorzałe Kompania żadnej bonifikacyi nie da.

Gdy z wojny pogorzenie jakie pochodzi, tedy się to nie może rachować ad casus societatis, choćby ogień nie przez nieprzyjaciela, ale przez przyjaciela był wzniecony, tym czasem jednak ci, którzy przez takie zapalenie szkodowali, a do kompanii ogniowej należą, prędzey znowu nie mogą bydz pociągani do składu, aż się znowu budovali.

Ten zaś, który tempore ale nie casu belli pogorzał, kwotę swoją w katastrze obwarowaną bez trudności odbierze.

§. 19.

Szkodę, która się stała przez wiatr gwałtowny y powódz, Kompania nie nadgradza.

Szkoda, która się dzieła przez wiatr gwałtowny, przez powódz y obalenie się budynków, młynów &c. albo też przez zawieruchę bez pogorzenia, także nie należy ad casus societatis.

§. 20.

Składy się płacą w pieniądzech mających Kurrencyą w Kassach Krolewskich.

Ażeby nigdy względem monety dysputy nie było, więc pieniądze do Kassy ogniowej, ile to składni pojedynczych possessorów pozwalają, zawsze mają bydz zapłacone, w pieniądzech mających kurrencyą w kassach Krolewskich, a więc ile możności w najlepszym y najgruszym gatunku srebrnych pieniędzy; drobna zaś moneta cale nie ma bydz przyjeta.

§. 21.

Komu się należy Kwota indemnizacyi.

A iż Kompania szczegulnie tym końcem się składa na bonifikacyą od pogorzenia, aby pogorzałe budynki podda-

solches der Krieger- und Domainen-Cammer anzuzeigen haben.

§. 18.

Die Casu belli eingestohrene Gebäude werden von der Societät nicht vergütet.

So viel die durch Krieg veranlaßte Feuers-Brünste betrifft, so sind selbige, sie mögen vom Feinde oder Freunde verursacht seyn, zwar nicht ad Casus Societatis zu rechnen, jedoch sollen die Mitglieder der Societät, welche darunter gelitten, nicht eher zum Beytrage gehalten werden, als bis sie sich wieder aufgebautet.

Derjenige aber, welcher tempore und nicht Casu belli verunglückt, soll das incatastrirte Quantum ohne Weitläufigkeit erhalten.

§. 19.

Sturm- und Wasser Schaden wird von der Societät nicht entschädiget.

Was durch Sturm, Wasser und Einstürzen der Gebäude, Mühlen &c. &c. und sonst bey Ungewitter ohne Brand geschiehet, gehöret gleichfalls nicht ad Casus Societatis.

§. 20.

Der Beytrag geschieht in Cassenmäßigen Courant.

Damit niemahlen wegen der Münz-Sorten Streit entstehe, so sollen die Feuer-Societäts-Gelder in courenten cassenmäßigen Sorten, in soweit es der Beytrag von den Individuis verstattet, entrichtet, mithin soviel möglich in der besten und gröbsten Silber- keinesweges aber Scheide-Münze eingenommen werden. Und da

§. 21.

Wem das Indemnifications-Quantum zukömmt.

Das von der Societät aufgebrachte Indemnifications-Quantum, zum Wiederaufbau der abgebrannten Gebäude der contri-

buablen

nych JEGO Krolewskiey Mości Kontribucyą płacących znowu były budowane; więc też trzeba, żeby te pieniądze Koniecznie znowu na to były obrocone, dla czego też nie komu innemu powinno być wyliczone, tylko temu który znowu buduje, na co powinien patrzeć Dyrektor kompanii ogniowej; a ztąd też niniejszym się postanawia, iż takowe pieniądze szczególnie tylko mają służyć samey majątności lenney, a iż sukcesorowie w dziedzicznej substancji żadney sobie nie mają rościć pretensyi do sukcesorow w lenności względem składow przez zmarłego possessora do kassy ogniowej zapłaconych; tudzież, iż ta bonifikacya w działach nigdy nie ma być rozdzielona na wszystkich sukcesorow, ale szczególnie temu się ma dostać, który grunta y budynki otrzyma w possessyi, które znowu do przeszłego stanu mają być przywrócone. Wzajemnie zaś też ten, który jako Possessor tę bonifikacyą otrzyma, żadney sobie do spoksukcesorow swoich w substancji dziedzicznej nie będzie mógł rościć pretensyi ex capite deteriorationis względem spalonych budynkow, ani im też w tej mierze cokolwiek potrącić z należącey im raty.

§. 22.

kwota indemnizacyi nigdy nie może być areztowana.

Tudzież żaden Arezt nie ma być dozwolony na takowe pieniądze, ni to względem jakowych retentow publicznych, ni też względem partikularnego jego długu.

§. 23.

Takie składki w Konkursie mają *jus praelationis*.

Owsem takowe składki do Kassy ogniowej w konkursie, równie z kassami Krolewskimi mają mieć *jus praelationis*, jako onera publica, za któremi *l'Fiscus* powinien interesować jakoż też

§. 24.

Listy y pieniądze do Kompanii ogniowej należące od poczty nie nie płać.

Wszystkie, listy, pakiety y pieniądze do kompanii ogniowej należące, Krolewską pieczęcią zapieczętowane, y rubriką, jako do Kompanii ogniowej należące, oznaczone, od poczty nie nie będą płać, ile że takowe składki także się

buablen Unterthanen, lediglich gehöret, so muß dasselbe auch schlechterdings dazu verwandt werden, und sonst Niemanden, als dem Wiederaufbauenden, zufließen, worauf der Feuer-Societäts-Director zu vigiliren hat, daher denn auch hiemit festgesetzt wird, daß die Indemnisations-Gelder lediglich dem Lehn zu gute kommen, und die Allodial-Erben in Ansehung des von dem verstorbenen Possessore geleisteten Beitrages an die Lehn-Erben keinen Anspruch machen sollen; nicht weniger, daß auch in allen Erb-Fällen die Entschädigungs-Gelder niemalsen zur Theilung unter sämtlichen Mit-Erben kommen, sondern allein demjenigen ungetheilt verbleiben, welcher Besitzer der Grundstücke oder Gebäude ist, oder wird, welche damit wiederhergestellt werden sollen. Hingegen versteht es sich von selbst, daß auch derjenige, der als Besitzer diese Entschädigungs-Gelder erhält, an die Allodial- oder sonstigen Mit-Erben keine Anforderung ex capite deteriorationis wegen der verunglückten Gebäude machen, oder ihnen an dem herauszugehenden Quanto etwas abkürzen könne.

§. 22.

Das Indemnisations-Quantum, kann nie mit Arrest belegt werden.

Außerdem soll dieses Geld mit keinem Arrest, wegen restingender publicquer Prästandorum oder Privat-Schulden belegt werden können; vielmehr sollen

§. 23.

Die Beiträge haben bey Concursen das *Jus praelationis*.

Die Beiträge zu den Brand-Schäden gleich den Königlichen Cassen, bey Concursen das *Jus praelationis*, als onera publica realia behalten, welche per *Fiscum* vertreten werden; wie denn auch

§. 24.

Feuer-Societäts-Briefe und Gelder sind Postfrey.

Alle, diese Feuer-Societät angehende, und mit dem Königlichen Siegel besiegelte, auch zur Feuer-Societät gehörig rubricirte Briefe, Paquette und Gelder, vom Post-Porto um so mehr erimiret werden, weilen dieser Beitrag eben die Königlichen Domainen

tyczą Dobr Ekonomicznych Krola JE-GO Mości y prawdziwego pańskiego Interesu.

§. 25.

Pogorzelce także sami się składają na kwotę indemnizacyi.

Pogorzelce w tym roku, kiedy pogorżeli, nie są wolni od składku, względem straconych swoich budynków, owszem sami też z porcyą swoją się składają, tak na tę szkodę którą sami mieli, jako też y na inne szkody, które innych potkały, y o to się starać powinni, na co też Landrat lub Amtman patrzeć obowiązany, żeby się ile możności jeszcze w tym roku znowu budowali; A kiedy się to stało, to Katastrum na drugi rok nie potrzebuje odmiany, a pogorzelce daley co rok składki swoy płaci. Gdyby zaś wystawienie nowego budynku, przed ułożeniem nowego Katastru nie było uskutecznione, tedy też ten budynek jeszcze znowu nie może bydz wzierv do Katastru, ani też pogorzelce, poki się znowu nie budował, y budynek znowu nie będzie wpisany do katastru, nie może bydz połączony do składku, chyba, żeby pogorzelce przy ułożeniu nowego Katastru już był zaczął budować a Konfiliarz Ziemski lub Dzierzawca Krolewski by sądził, iżby budujący przed wyjściem tego roku jeszcze mógł skończyć budowę swoją, a samby też dla własney swojej bezpieczeństwa zezwolił na nowy wpis.

§. 26.

Kwota indemnizacyi na dwie raty ma bydz zapłaconą.

Ponieważ Kompania od 1go Stycznia roku 1786. się zaczyna, więc też składanie się od tego samego terminu początek swoy bierze, y odtąd także pogorzelce, do kompanii należący pretendować mogą bonifikacyą, a to takim sposobem, iż bonifikacya z kassy ognio-wey im się należaca, aby tym prędzey znowu się budować mogli, na dwie raty im ma bydz wyliczona, to jest połowa prænumerando, skoro się tylko po uczynioney indagacyi pokaże, iż im się bonifikacya jaka należy, a druga połowa, skoro przez zaświadczenie Konfiliarza Ziemskiego lub tamecznego Dzierzawcę Krolewskiego dokażą, iż budynek już est rychtowany czyli podnieśiony.

nen betrifft, und eine wirklich herrschaftliche Angelegenheit involviret.

§. 25.

Die Abgebrannten tragen zu den Entschädigungs-Quantis mit Bey.

Die Abgebrannten sind in dem Jahr, da sie verunglücket, von dem Beytrage zur Feuer-Casse, wegen ihrer verlohrnen Gebäude nicht eximiret, sondern tragen ihre Quotam sowohl zu den sie selbst betroffenen, als auch zu denen sich ferner ereignenden Schäden jedesmal bey, und müssen alle Mühe anwenden, worauf auch vom resp. Landrath und Beamten zu sehen ist, daß sie sich wo möglich, in demselben Jahre retabliren, da sodann das Catastrum des folgenden Jahres unverändert bleibt, und der fernere Beitrag von dem Abgebrannten auch weiter geschiehet. Falls jedoch der Wieder-Aufbau nicht vor Adjustirung des neuen Catastri bewürket worden, kann auch nichts ad Catastrum genommen, noch dafür eher ein Beitrag vom Abgebrannten gefordert werden, bis er sich wieder bebauet, und die Gebäude ad Catastrum gebracht hat, es wäre denn, daß bey Errichtung des neuen Catastri der Abgebrannte im Bau begriffen, und vor Ende desselbten Jahres, nach dem Gutachten des resp. Land-Raths und Beamten, damit wirklich zu Ende kommen kann, auch selbst zu der neuen Einschreibung, seiner eigenen Sicherheit halber, sich willig bezeigt.

§. 26.

Das Entschädigungs-Quantum wird in zweyen Termin ausgezahlt.

Da die Societät vom 1ten Janu 1786. ihren Anfang nimmt, mithin auch der Beitrag von da angehet, so haben sie von dieser Zeit ab, die etwa verunglückte Societäts-Verwandte der Vergütung zu erfreuen, dergestalt, daß, um sie besser in Stand zu setzen, ihr Retablissement zu bewirken, die ihnen aus der Feuer-Casse zukommende Vergütung in zweyen Terminen, nemlich die eine Hälfte prænumerando und gleich nach geschעהner Untersuchung auch Vergütungsmäßig befundenen Brande, die zweyte Hälfte aber, wenn das Gebäude gerichtet zu seyn, durch ein Attest des Kreis-Landraths oder Beamten Loci verificiret wird, ausgezahlt werden solle. Dahingegen

§. 27.

Zbieranie jałmużnow dla pogorzalców zakazane.

Wszelkie tedy zbieranie jałmużnow dla pogorzalców na potym konieczne a cale ma bydz zakazane.

§. 28.

Naypierwszą Direkcyą teyże Kompanii mieć będzie Kamera Woyskowa y Ekonomiczna.

Nayprincipalnieysza Direkcyą teyże pospolitey Kompanii od pogorzenia ubezpieczającey, szczegulnie zawisła od Kamery Woyskowej y Ekonomiczney w Kwidzynie, ktorey Krol JEGO Mość Nayjaśnieyszy ninieyszym zleca, żeby o to miała staraność, aby we wszystkim porządek y punktualność były zachowane, aby się jako naysciśleiy postąpiło podług reguł przepisanych, a nikt zbytecznie nie był obciążony, za co Kamera Woyskowa y Ekonomiczna odpowiadać powinna.

§. 29.

Direktor specjalny ma bydz postanowiony.

Ze zaś wielorakie expedicye w tak wielkim Interesie konieczne wyciągają specjalnego Direktora, więc ile razy tego potrzeba, Præses Kamery Woyskowej y Ekonomiczney na to ma wyznaczyć Membrum Collegii, ktoremu kray doskonale jest znajomy; a który nie tylko w Sessyi we wizytłkich tych materyach będzie proponował, ale tecz tym całym dziełem specjalnie rządzić będzie.

§. 30.

Tudzież Rendant czyli Kassier generalny y Controlleur.

Pod jego władzą stoi Rendant czyli Kassier generalny Kompanii ogniowej, z Kontrollerem, który mu dla tym lepszego porządku ma bydz przydany. Powinność Kassiera jest, żeby w asystencyi Kontrolera akuracie zrewidował wszystkie specjalne Katastra, z powiatow y Ekonomii Krolewskich zesłane, czy podług przepisu są zrobione, a kiedy się znajduje, iż są bez nagany, tedy trzeba żeby jeden Exemplarz tego Katastru z podpisem specjalnego Direktora, Kassiera y Kontrolera dla ubezpieczenia społeczników kompanii ogniowej, tam gdzie się należy, znowu odesłał, potym żeby według zrewidowanych specjalnych Katastrów, generalne Katastrum ułożył, a

§. 27.

Brand-Collecten sind verboten.

Alle Brand-Collecten und Brand-Betfelenen künftigh schlechterdings cessiren sollen und müssen.

§. 28.

Die Ober-Direction der Societät, führt die Krieges- und Domainen-Cammer.

Die Ober-Direction dieser gemeinschaftlichen Brandt-Versicherungs-Gesellschaft hängt lediglich von der Krieges- und Domainen-Cammer zu Marienwerder ab, als welcher Seine Königliche Majestät hierdurch allergnädigst befehlen, hiebey für Ordnung und Richtigkeit überall zu sorgen, dergestalt, daß genau nach den vorgeschriebenen Principiis procediret, und alle Prägravation verhütet werde, daher die Krieges- und Domainen-Cammer dafür haften muß. Weil inzwischen

§. 29.

Wird ein Special-Director bestellt.

Die vielfältige, bey einem so wichtigen Werke vorkommende Besorgungen, ohnumgänglich einen Special-Directorem erfordern, so soll dazu jedesmal ein Membrum der Krieges- und Domainen-Cammer, so genaue Kenntniß vom Lande hat, von derselben durch das Präsidium ernannt werden, welcher nicht allein den Vortrag davon in dem Cammer-Collegio thue, sondern auch speciel das Werk dirigire. Unter diesem steht

§. 30.

Desgleichen ein General-Rendant und Controllleur.

Der General-Rendant der Feuer-Societäts-Casse, mit dem ihm, der mehreren Ordnung wegen zuuordnenden Controllleur. Ersterer hat mit Hülfe des letztern, die von den Aemtern und Creisen eingegangene Special-Catastra genau zu revidiren, ob sie nach der Vorschrift eingerichtet sind, und wenn sich nichts dabey zu erinnern findet, ein Exemplar davon zur Sicherheit der Assecurirten mit der Unterschrift des Special-Directoris, Rendanten und Controllleur den Behörden zu remittiren, nach den revidirten Special-Catastris das General-Catastrum zu fertigen, und solches spätestens den 1ten December jeden Jahres, die Anlage zum neuen Beytrage aber spätestens bis zum 20ten Januar der Krieges- und Domainen-

naydaley dnia 1go Grudnia każdego roku, Dispartament do nowych składkow, zaś naydaley aż do 20. Stycznia, Kammerze Woyskowej y Ekonomiczney w doskonałości podał.

§. 31.

Powinności Rendanta, czyli Kassiera generalnego

Daley tecz jest powinność Kassiera generalnego, żeby pilnie przeglądał przebrane Inkwizycye, tyczące się szkod z pogorzenia pochodzących, żeby na tych aktach atestował, czyli numera z katastru y kwota bonifikacyi obwarowana tak jak w aktach jest zapisana, się zgadza z Katastrem samym, a na reszcie, żeby za odebraną Assignacyą Kamery pieniądze w naznaczone terminy punktualnie wylczył.

§. 32.

Jakim sposobem w zawiadywaniu Kassy postąpić trzeba.

Kassa Kompanii ogniowej w osobney skrzyni powinna bydz schowana, od ktorej Kassier jeden Klucz, a Kontroler drugi mieć będzie, tak żeby jeden bez drugiego się nie mógł do niej dostać. Podług tego samego ułożenia nigdy jeden bez drugiego nie ma pieniędzy odebrać y z nich Kwitować, dla czego tecz taki kwit, ktory tylko przez jednego podpisany, gdyby o to sprzeczka bydz miała, przeciwko Kasie nie będzie ważna, a gdyby jeden z tych dwóch officialistów miał zachorować, tedy zawsze ze strony Kamery Woyskowej y Ekonomiczney, Kassierowi lub Kontrolerowi, inne pewne subiektum będzie przydane, a to nieustannie tylko, ale listownie.

Regieſtr manualny trzyma Kassier Generalny, wtorny zaś Regieſtr, Controlle nazwany, kontroller, a to porządkiem ułożonego Katastru, także tecz Kassier trzyma Journal, żeby podług niego, gdy tego potrzeba codzien percepta y expens mogły bydz zrachowane a gotowizna mogła bydz zrewidowana.

Ordynaryinie Direktor Specialny co miesiąc ma rewidować Kasę, dla czego officialiści dnia 4go każdego miesiąca, Extrakt ze swoich Regieſtrow podawać powinni; jednakże jemu tecz wolno będzie, extraordinaryinie rewidować.

mainen-Cammer vollständig einzureichen. Ferner liegt

§. 31.

Obliegenheit des General-Rendanten.

Dem General-Rendanten ob, von den entstandenen Feuer-Schäden, die einkommende Untersuchungen genau durchzugehen, darauf die Richtigkeit der Nummer des Catastri und des Affecurations-Quantis zu attestiren, und auf erhaltene Assignation der Cammer die Gelder in den bestimmten Terminen prompt auszuführen.

§. 32.

Wie die Casse zu verwalten.

Die Feuer-Societäts-Casse soll in einem besondern Kasten asserviret werden, wozu der Rendant den einen, und der Controleur den andern Schlüssel hat, so daß einer ohne den andern nicht dazu kommen kann; Nach eben dieser Einrichtung soll auch nie einer ohne den andern Geld einheben, oder Quittungen ausstellen, und wie diesemnach eine jede nur von einem einzelnen ausgestellte Quittung bey entstehenden Streitigkeiten für die Casse keine Verbindlichkeit hat: so wird auch im Fall der Krankheit jederzeit ein anderes sicheres Subject dem Rendanten oder Controleur von der Krieger- und Domainen-Cammer mittelst schriftlicher Verfügung zugeordnet werden.

Das Manual führet der General-Rendant, und die Controlle der Controleur nach der Ordnung der Anlage, überdem aber der Rendant das Journal, um daraus nach Erfordern allenfalls täglich die Einnahme und Ausgabe abschließen, und den baaren Bestand revidiren zu können.

Gewöhnlich soll der Special-Director die Cassen-Revision monatlich vornehmen, weshalb von den Cassen-Bedienten den 4ten jeden Monats ein Cassen-Extract einzureichen ist, jedoch stehet es demselben auch frey, extraordinaire Revisionen anzustellen.

§. 33.

§. 33.

Regiestra z percept y expensow powinne bydz trzymane.

Względem składow, Kassier trzyma formalny Regiestr percept y expensow, w czym jemu pro fundamento percept y służyć będzie Dispartament przez Direktora autentizowany; do weryfikacyi zaś expensow, częścią także przerzeczony Dispartament, częścią też kwity percipientow, albo atestacye Konfiliarzow Departamentowich y Ziemskich względem tego, iż pieniądze rychtig zapłacone, Komportować powinien będzie; po wyiściu każdego roku, a naydaley aż do 20. Stycznia, Rachunek, co Kassier układa, a Kontroller na drugą rekę przepisuje, kamerze woyskowej y Ekonomiczney do przesłuchania powinien bydz podany, potym zaś idzie do Naywyższej Rachunkowej Kamery.

§. 34.

Jakim sposobem Kassier Generalny powinien się porachować z temi, co składki zbierają.

A iż przeyrzeć można, iż z okazyi prowadzenia tych regiestrow różne zachodzić będą likwidacye między Kassą y Dierzawcami lub poborcami krolewskimi; więc ninieyszym się postanawia, iż to szczeguluie będzie partikularny Interes Kassiera, który nigdy nie powinien wchodzić w regiestra, unikając przez to, wszelkiego zakrywania, zamieszania y zaćmienia; gdy więc na przykład, Dierzawca albo Poborca jakowy Krolewski podług uchwalonego Dispartamentu do Kassy będzie miał przysłać 100 talerow, a należałoby mu się 50 talerow lub więcej bonifikacyi szkod ogniowych, tak żeby więc z Kassą tylko się mieniał na kwity, to jednak w perceptę akurat tyle przyiść powinno, ile składow uchwalono; a w expens akurat tyle powinno bydz położone, ile bonifikacya wynosi, chociaż wyżej wspomniona percepta 100 talerow nie cała była w gotowych pieniądzech, ale po części się stała Kwitami za należące bonifikacye. Więc tedy Dierzawca lub Poborca powinien brać Kwit od Kassy, na 100 talerow składow, a wzajemnie Kassie przysłać Kwit Percipienta albo Atestat Konfiliarza Departamentowego lub Ziemskiego na 100 talerow lub więcej, wiele zwłaszcza wynosi, aby

§. 33.

Ueber Einnahme und Ausgabe, wird Rechnung geführt.

Ueber die Beyträge führet der Rendant ordentliche Rechnung von Einnahme und Ausgabe, woben zum Fundament der Einnahme, die vom Director attestirte Anlage, und zu Justificirung der Ausgabe, theils gleichfalls obige Anlage, theils der Empfänger Quittungen, oder der Departements- und Landrätthe Atteste, über die richtige Auszahlung bengebracht werden müssen, und ist nach dem Schluß des Jahres und spätestens bis zum 20. Januar die Rechnung, die der Rendant fertigt, und wovon der Controlleur das 2te Exemplar mundiret, zur Abhörung der Krieges- und Domainen-Cammer einzureichen, worauf selbige zur Ober-Rechen-Cammer gehet.

§. 34.

Wie in vorkommenden Fällen der General-Rendant mit denen Special-Rendanten zu liquidiren hat.

Und da zum voraus zu sehen, daß bey dieser Rechnungs-Führung manche Liquidationen zwischen der Casse und den Aemtern und Creisen vorkommen müssen; so wird festgesetzt, daß diese lediglich ein Privat-Werk des Rendanten bleiben, nie und nirgends aber zur Rechnung kommen müssen, um hierdurch alle Verwicklungen, Verwirrung und Dunkelheit zu vermeiden; wannenhero, wenn z. B. ein Beamter oder Kreis-Steuer-Einnehmer an ausgeschriebenen Beitrag 100 Rthlr. der Casse einzuschicken, an Feuer-Schadens-Vergütung aber 50 Rthlr. oder mehr zu erhalten hätte; und hierüber mit der Casse die Quittungen wechselt, dennoch netto so viel in Einnahme, als Beitrag ausgeschrieben worden, kommen, und in Ausgabe netto so viel ausgebracht werden muß, als die Vergütung beträgt, wenn gleich obige Einnahme von 100 Rthlr. nicht baar erfolgt, sondern zum Theil mit Vergütungs-Quittungen geschieht; Diesemnach hat Beamter oder Kreis-Steuer-Einnehmer über 100 Rthlr. Beitrag, von der Casse sich Quittung geben zu lassen, und dagegen der Casse über 50 oder mehr Rthlr., so viel es ausmachet, Quittung vom Empfänger oder Atestat des Departements oder Landraths zuzuschicken, damit solchergestalt alle Irrung coupiret, und

tym sposobem żadne omylenie się, y
zaciemnienie przez wzajemne likwidacye
nastąpić nie mogło.

§. 35.

Jakim sposobem rachunki mają bydz prowadzone względem
pieniędzy do Kompanii ogniowej należących.

Dla większey zaś bezpieczeństwa y
pewności, każdy Dzierzawca y Poborca
Krolewski powinien osobny Regieſtr so-
bie trzymać percepty y expensu wzglę-
dem składow takowych, tenże Regieſtr
nie powinien bydz pomieszany z Regie-
ſtrami tyczących się generalney Dzierza-
wy y Kontribucyi, trzeba żeby także co
rok tak jak główna Kassa Kompanii
ogniowej ultimo Decembris był zakon-
czony, a medio Januarii do Kamery
Woyskowej y Ekonomiczney przesłany
dla przestluchania go, zaczyw te specjalne
Regieſtra wraz z głównym Rachunkiem
powinne iść do Naywyżſzey Rachunko-
wey Kamery.

§. 36.

Wyznaczenie pensyi dla officialistow Kassy ogniowej.

Gdy więc to Dzieło nayprincipal-
niey zawisło od mądrego Direktora y
rozezanego Kassiera; tak też rzecz
śluszna, żeby za pożyteczną a wierną
swoją fatywę odebrali rekompensę, aby
przez to tym barzieszy byli zachęceni, sta-
rać się o dobro powszechnie caley Kom-
panii, dla czego Krol JEGO Mość Nay-
jaśnieyszy tym czaszem wprowadzie tylko,
Direktorowi Pięćdziesiąt talerow, Kas-
sierowi Generalnemu Kompanii Ogni-
wey, który na tyśiąc talerow Kaucyi
stać powinien, Sto Dwadzieścia y
Pięć Talerow, Kontrolerowi zaś, który
na Pięć Set Talerow Kaucyi stać obo-
wiązany, Siedmdziesiąt y Pięć Talerow,
roczney Pensyi, ninieyszym wyznacza,
a przytym wolne Materyały do pisania,
ktore im Kamera Prus Zachodnych za
Piętnaście talerow, ktore co rok z kassy
ogniowej do funduszu Materyałow do
pisania, splatecone będą, starczyć będzie,
im dozwała, tudziez dla jednego Kalku-
latora Kamery Woyskowej y Ekono-
miczney za przestluchanie Rachunku,
skonfrontowanie tego rachunku z obszer-
nym Kataſtrem y Dispartamentem, jako

und nicht durch melirte Abrechnungen die
Sache verdunkelt werde.

§. 35.

Wie die Beamten die Feuer-Societäts-Gelder zu
berechnen haben.

Zu mehrerer Sicherheit und Gewißheit
aber ist jeder Beamte und Kreis-Steuer-
Einnehmer verbunden, über das, was er an
Beytrag eingenommen und ausgegeben, ganz
besondere, mit den General-Pacht- und Con-
tributions-Rechnungen in keiner Verbin-
dung stehende Rechnungen zu führen, selbi-
ge jährlich, gleich der Haupt-Feuer-Socie-
tät's-Casse ultimo Decembris abzuschließen,
und medio Januarii zur Abhörung der
Krieges- und Domainen-Cammer zu über-
geben, welchemnachst diese Special-Rech-
nungen mit der Haupt-Rechnung zugleich
zur Ober-Rechen-Cammer gehen sollen.

§. 36.

Bestimmung der Gehalte für die Officianten der
Societäts-Casse.

Da hiernächst die Hauptsache bey die-
ser Einrichtung auf einen geschickten Di-
rector, und erfahrenen Rendanten ankommt;
so erfordert auch die Billigkeit, daß sie für
ihre zu leistende gute und treue Dienste be-
zahlt, und desto mehr aufgemuntert werden,
der Societät zum Besten, ihre Bemühungen
zu verwenden; wes Endes Seine Königliche
Majestät zwar für jecho nur, dem Director
ein Gehalt von Funfzig Thaler, dem Ren-
danten der Feuer-Societät's-Casse, der eine
Caution von Tausend Thaler zu machen ver-
bunden ist, zum jährlichen Gehalt, Ein
Hundert Fünf und Zwanzig Thaler, und
dem Controleur, der eine Caution von
Fünf Hundert Thaler zu machen hat, zum
jährlichen Gehalt, Fünf und Siebenzig
Thaler hiermit aussetzen, auch ihnen freye
Schreib-Materialien, die ihnen von der
Westpreußischen Cammer gegen Funfzehn
Thaler, so jährlich zum Schreib-Materia-
lien-Fond aus der Feuer-Societät's-Casse
stießen, verabsolget werden sollen, bewilli-
gen; nicht minder für Abhörung der Rech-
nung, woben die weitläufige Anlagen
durchzugehen sind, und sonstige Revision
des Calculi, Zehen Thaler einem der Calculatoren

też oraz pro Revisione Calculi, Dzie-
ście Talerów Diskrecyi postępuje; je-
dnakże Król JEGO Mość Najjaśniejszy
sobie zachowuje, gdyby się Fundusz
kompanii ogniowej powoli miał powię-
kszyć, polepszyć także pensją tak Dire-
ktora, jako też Kassiera y Kontrolera;
niemniej też Król JEGO Mość Naj-
jaśniejszy przerzeczonych officialistów,
względem pensyi swojej z kassy kompa-
nii ogniowej najsławniej dispensuje od
zapłacenia zwyczajney Taxy od Szarzy
y piątowanego papieru.

§. 37.

Oprocz pensji Kassa żadnych więcej ciężarów przejąć
nie powinna.

Oprocz tych expensów y najmniej-
szy ciężar albo podatek na Kompanią nie
będzie włożony, owsem sam Direktor,
gdyby w interesach kompanii ogniowej
miał czynić jakowe indagacye in loco, to
wszystko powinien będzie wykonać bez
najmniejszych Unkosztów dla kompanii
ogniowej; jednakże podwodę czyli For-
szpan darmo dostać powinien.

Konsyliarze Ziemiańscy, Poborcy y
Dzierżawcy Krolewscy za to nie mogą
żądać osobliwej Diskrecyi, ile że dwaj
pierwsi, oprocz generalney swojej po-
winności, starania się o dobro krajowe,
za co już biorą pensją, nie dawno też
już znaczney części prac swoich przez to
pozbli, iż wybierania kontribucyi od oby-
watelów w Ekonomjach Krolewskich na
Dzierżawców Dobr Krolewskich włożo-
no, a potem, że Szlachta już teraz nie
składają się do funduszu Remissionum;
pośledni zaś już sami przez się do tey
roboty z powinności urzędu swego obli-
gowani są.

§. 38.

Kaucye poborców powiatowych służą także na bezpieczeństwo
percepty dla Kassy ogniowej.

A iż poborcy powiatowi teraz, jak
wyżej wspomniono, gdzie mniejsze ma-
ją Kassy, aniżeli w ten czas mieli, kiedy
kwota kaucyi ich była determinowana;
więc ta kaucya ich razem też ma służyć
na bezpieczeństwo Kassy Ogniowej

latores bey der Krieger- und Domainen-
Cammer zum Douceur allergnädigst ange-
dehen lassen wollen; Allerhöchst dieselben
behalten Sich jedoch vor, wenn der Feuer-
Societäts-Cassen-Fond sich nach und nach
verstärket, den Director sowohl, als den
Rendanten und Controlleur der Casse im
Gehalte zu avantagiren, wie Allerhöchst
Dieselben denn auch gedachte Officianten
wegen ihrer aus der Feuer-Societäts-Casse
zu erhebenden Gehalte von Erlegung der
geordneten Chargen und Stempel-Gebühren
hiermit allergnädigst dispensiren.

§. 37.

Ausser dem Gehalte, soll die Casse keine andern Lasten
tragen.

Ausser diesen Ausgaben soll nicht die
geringste Last oder Beschwerde auf die So-
cietät gelegt werden, sondern der Director
ist schuldig, selbst wenn er in Societäts-
Angelegenheiten localische Untersuchungen
hat, solche ohne der Societäts-Casse einige
Kosten zur Last zu legen, zu vollziehen,
jedoch wird ihm der Vorspann dazu ohnent-
geltlich verabsfolgt.

Die Landräthe, Kreis-Steuer-Einneh-
mer und Beamte aber können hiefür kein
besonderes Douceur fordern, weil ertere
beide außer der allgemeinen Pflicht für das
Bwohl des Landes zu sorgen, wofür sie schon
besoldet werden, auch neuerlich einen sehr
großen Theil ihrer Arbeiten durch die denen
Domainen-Ämtern zugeschlagene Einhe-
bung der Contribution von den Amts-Ein-
saassen, und dadurch verlohren haben, daß
der Adel aufgehört hat, zum Remissions-
Fond beizutragen, letztere aber schon an
und vor sich zu diesem Geschäfte, nach ihrem
obhabenden Amte, verbunden sind.

§. 38.

Die Cautiones der Kreis-Steuer-Einnehmer haften auch
für die Einnahme der Feuer-Societäts-Gelder.

Da, wie oben gedacht, die Kreis-Steuer-
Einnehmer jetzt viel kleinere Cassen haben,
als selbige zu der Zeit gewesen, als ihre
Cautiones-Quanta bestimmt worden; so
sollen diese Cautiones auch für die Sicher-
heit der erhobenen Feuer-Societäts-Beträ-
ge

względem składkow, ktore dla niey zebrać mają, tak iż Kassa Ognkowa rownym prawem, jak Kassy Krolewskie, także się będzie mogła trzymać tey Kaucyi ich; dla czego tecz na potym, przy determinowaniu kwoty, na którą kaucya powinna bydz stawiona, wraz y na te składki, ktore dla kassy ognkowej zebrać powinni, trzeba będzie mieć względu.

Ażeby zaś Konfylliarze Ziemscy tecz mogli mieć w należytych dozorcze Poborców powiatowych, y zrewidować rachunki ich względem zebranych składkow dla kassy ognkowej; więc trzeba żeby poborcy Kwitowali Kontribuentów z tych składkow w zwyczajney ich Książce Kontribucjonalney, a żeby takową perceptę także wpikali w zwyczajny swoy Journal, a oprócz tego tecz jeszcze w osobny Manual.

§. 39.

Względem zachodzących Kontrowersyi forum się wyznacza.

Gdyby względem Taxy, względem składkow, bonifikacyi szkód ognowych, lub innych interesów do kompanii ognowej należących, Kontrowersye jakowe zachodzić miały, tedy takowa sprawa ze szlacheckich dobr, przez Justycyaryuszów lub Sądy powiatowe skombinowane, w Ekonomiach zaś Krolewskich przez Sądy Ekonomiczne, przywoicie ma bydz wysłuchana a w pierwszej Instancyi rozszadzona, od nich zaś Apellacya poydzie do Delegacyi Sądowej Kameralney, a Rewizya, jeżeliby nie były duæ conformes, do Generalnego Naywyższego Direktorium w Interesach Skarbowych, Woyskowych y Ekonomicznych w Berlinie; jednakże sam nie należy, co się §. 21. o interesach sukcesjonalnych mowilo: owszem to się zostawuje do Decyzyi Sądów przyzwoitych, podług danego w tey mierze wyraźnego przepisu.

§. 40.

Direktor, Kassier y Kontroler osobliwą odbiorą instrukcyą a przyśiąc mają.

A jako Krol JEGO Mość Nayjaśnieyszy naymilościwiey sobie rezerwuje, opatrzyć jeszcze, Direktora, Kassiera y Kontrolera osobliwą instrukcyą, jako się

ge haften, und der Feuer-Societät mit den Königlichen Cassen daran gleiche Rechte zusehen, weshalb auch bey Bestimmung neuer Cautionen immer auf die gewöhnlich zu erhebende Feuer-Societäts-Beiträge Rücksicht genommen werden soll.

Damit aber die Landrätthe die Kreis-Steuer-Einnehmer über die gehabte Einnahme gehörig controlliren können, sollen diese denen Beitragenden in den gewöhnlichen Contributions-Quitt-Büchern quittiren, und solche Einnahme in ihrem gewöhnlichen Journal, außerdem aber, in einem besondern Manual eintragen.

§. 39.

Bestimmung des Fori, bey etwanigen Streitigkeiten.

Sollten über die Taxen, über den Beitrag, über die Schadens-Erstattung, oder über das, was sonst zur Societät gehörig, Streitigkeiten vorkommen, so sollen Acta, bey dem Adel von den combinirten Kreis-Gerichten oder Justitiarien, und in den Aemtern, von denen Domainen-Justiz-Aemtern gehörig instruiert, und von denselben hierin in erster Instanz erkannt werden, von wo die Appellation an die Cammer-Justiz-Deputation, und wenn nicht duæ Conformes vorhanden, die Revision an das General-Ober-Finanz-Krieges- und Domainen-Directorium nach Berlin gehet; doch gehöret hieher nicht, was §. 21. wegen der Erbschafts-Fälle gesagt ist, sondern dieses bleibt den gewöhnlichen Richtern, nach der darüber gegebenen klaren Vorschrift zur Entscheidung überlassen.

§. 40.

Director und Rentant auch Controlleure, sollen besonders instruiert und verpflichtet werden.

Und wie Seine Königliche Majestät Sich allergnädigst vorbehalten, den Director und Rentanten auch Controlleur, noch mit besonderen Instructionen zu ihrem Ver-

przy urzędzie swoim zachowywać powinni, y obowiązać ich także jeszcze osobno urzędową przysięgą do przestrzegania pożytku całej kompanii ogniowej; tak też Krol JEGO Mość Najjaśniejszy razem upewnia

§. 41.

Katastra Kompanii Ogniowej, nie mają być fundamentem względem podatków Krajowych.

Iż takowe Katastrum Kompanii Ogniowej, y Taxy w tej mierze czynione, nigdy y żadnego czasu nie mają służyć pro fundamento względem podatków jakich krajowych, ani ktoremukolwiek Dicasterio nie mają być komuniowane.

§. 42.

Regulament ten drukiem ma być wydany y publikowany.

W reszcie ten Regulament kompanii ogniowej, publicznym drukiem wydany, a jako najsłabszy zachowany być ma; na co Kamery Wojskowe y Ekonomiczne tudzież y Sądy baczną mieć powinny. Dla czego też Oryginał Najwyższą Ręką Krola JEGO Mości Najjaśniejszego podpisany, a przyćśnieniem pieczęci Krolewskiej stwierdzony. Działo się y Dan w Berlinie, dnia 27go Grudnia 1785.

Verhalten zu versehen, auch mit besondern Eides-Pflichten an das Interesse der ganzen Feuer-Societät zu verbinden; so versichern Allerhöchstdieselben zugleich

§. 41.

Die Feuer-Societäts-Castra, sollen keinen Grund zu Landes-Onera geben.

Daß dieses Feuer-Societäts-Castrum und die dazu einzubringende und gefertigte Taxen, niemalsen und zu keiner Zeit bey den Landes-Oneribus zum Fundament genommen, noch deren Communication irgend einem Dicasterio verstatet werden solle.

Und soll

§. 42.

Das Reglement soll gedruckt und emaniret werden.

Schließlich dieses Feuer-Societäts-Reglement durch öffentlichen Druck bekannt gemacht, und darnach auf das genaueste verfahren werden; als worauf die Krieges- und Domainen-Cammer und Justiz-Collegia zu halten haben. Urfundlich unter Seiner Königl. Majestät höchst eigenhändigen Unterschrift, und begedruckten Königl. Insignel. So geschehen und gegeben zu Berlin, den 27ten December 1785.

Frydrych.

Friedrich.

de Blumenthal, de Gaudi.

von Blumenthal, von Gaudi.

Frucht